

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4:50 fil.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Iarăș steagul de pe Catedrală.

Mai revenim încă odată asupra acestei chestii, pentru cea din urmă dată.

Făptuitorii au fost descoperiți în persoana alor 3 elevi preparanțiali; iar pentru arborarea steagului pe crucea din Dealul viilor s'au aflat de vinovați sau suspecti trei elevi ai liceului, din cari doi au terminat deja cursul liceal.

Mărturisim sincer, că am rămas foarte neplăcut surprinși, când ne-au ajuns la cunoștință, că elevi de ai noștri au putut săvârși un act așa de nesocotit și copilăresc.

Numai noi știm, cu câte greutate se susțin aceste școli și ce povară e pentru corpul nostru didactic, că are a conduce, în fiecare clasă, numărul maximal al elevilor. Mai vin acum chiar elevii noștri și într-o clipă de nesocotință, răscoală asupra noastră atâtea suspiciuni absurde?

Conducătorii acestor institute de învățământ, cari și-au împlinit și până acum datoria lor, cu atâtea conștiințiozitate, — și-au făcut datoria și acum.

Elevii, cari s'au dovedit vinovați, complici sau suspecti — au fost pedepsiți, cu cea mai mare pedeapsă, pe care o cunoaște disciplina școlară: eliminarea.

Cu aceasta și cu cercetarea de până acum, credem că s'a făcut destul, ales că nimeni nu e îndatorat a răspunde de toate transgresiunile nesocotite ale unor minori.

* * *

Conștiința noastră e liniștită, și rândurile de față le scriem mai mult pentru presa ungurească, cu dorința de a curma vociferările absolut inutile și ridicole.

După ce făptuitorii și-au luat

pedeapsa, ce lipsă e să mai cauți gălceavă cu luminarea?

Sunt vinovați profesorii, că nu au împrăștiat pe studenții, ce se adunaseră dimineața între 4—5 ore?

Dar de când sunt datori profesorii a susține și ordinea ceasurilor de noapte și matinale?

N'a fost nici un profesor acolo?

Nu-i adevărat.

Doi profesori tineri, cari locuiesc în preajma gimnaziului, îndată ce au prins de veste au alergat la fața locului și au împrăștiat pe băieți; tot asemenea a purces și directorul gimnazial. Și tot asemenea ar fi purces ori-care din ei, dacă aveau la timp, cunoștință despre cele întâmplate. Să nu se uite însă, că steagul a fost depărtat de pe catedrală încă la orele șasă dimineața.

Iar cât pentru aluzia ridiculă, că elevii ar fi înscenat demonstrația aceasta, la îndemnul — direct sau indirect al profesorilor, ridicăm încă odată, cel mai hotărît protest.

E o mare obrăznicie să-și imagineze cineva o decadință atât de mare din partea unui profesor-preot, ca să abuzeze de un elev al lui, periclitanându-i viitorul și ascunzându-să apoi tot la spatele acestui elev minor, pe care l'a nenorocit. Nu, domnilor gazetari unguri, nici un profesor din Blaj n'ar fi capabil de o faptă atât de mișească și de lașă.

Dacă unul din ei ar avea de gând să însceneze demonstrații de acest soi, fie sigur ori-cine, că respectivul ar avea și tăria de a suporta urmările, fără a implica în lucru elevi nevinovați și fără a primejdui școlile, cari pentru neamul nostru sunt cea mai scumpă comoară.

Se înceteze deci odată aceasta goană și acele bănueli stupide, acum când cei vinovați și-au luat osânda — și să nu mai umble nimeni după potcoave de cai morți!

Răsboiu confesional.

Preaonoratul *Niculae Borzea de Vist*, protopopul (bineînțeleș gr. or.) tractului Făgăraș, deputat la sinodul arhidiecezan și la congresul național bisericesc etc., într'o exasperare sufletească explicabilă a pus biciul pe umeri și a pornit spre bercurile bisericii noastre. Intr'o foaie din Făgăraș, nobilul protopresbiter, ne prohodeste în toată rânduială, fiind biserica noastră, cum ne spune Sfinția Sa, o instituție, ce roade la temelie neamului, și care prin învățăturile, dogmele, întocmirile sale pregătește pe credincioșii săi direct pentru împărăția iadului.

Cetim de săptămâni excursiile aceste vrednice de strălucita mentalitate, a nobilului de Vist și acum când s'au terminat, regretăm că nu se continuă. Căci noi nici de cum nu ne-am supărat pe Preaonoratul protopresbiter, dimpotrivă am dorit să spună tot ce are pe suflet, ca să ne cunoaștem mai bine scăderile proprii și să ne închinăm însușirilor orbitoare, cu cari să împodobește biserica dreptmăritoare cu instituțiile și protopopii săi.

Așadară biserica noastră este primejdioasă și distrugătoare din toate punctele de vedere. Preoții noștri sunt vânători vicleni după bietele suflete blăjine și nevinovate gr. orientale, pe cari voiesc să le acapare cu diablească rafinărie pentru împărăția întunerecului: Catehismele, dogmele noastre sunt drăcești, misiunile populare — of! misiunile, — manevre mișești unite, iscodite de satana... cu un cuvânt întreaga noastră operă de regenerare e pusă în serviciul infernului, și a cărei urmări nu pot fi altele, decât înstrăinarea și a puținilor noștri credincioși, a căror ochi nu s'au deschis încă.

Ce măreață e în comparație cu noi biserica dreptmăritoare, cu instituțiile și preoții săi! Catehismele noastre învață legea moralei, frica lui Dumnezeu! Ce atâtea învățătură! Știu azi oamenii și așa prea multe. Azi mâne nici sârmanii pascăleri din țara lui Negru Vodă nu mai pot trăi de cuminți ce sunt cei dela sate. Ș'apoi misiunile Die! Să-i îndemni tu să nu mai bea, să nu fure, să nu curvească, să-și facă datorințele creștinești, să umble la biserică, să se spovedească, să facă bine, celor ce rău le fac — ce distrugătoare învățătură! Facă omul ce vrea, trăește doar în secolul luminei! Vegheze procurorul asupra ordinii morale, căci asta li e oficiul. Lucru principal e, ca poporul să țină cu tărie la biserica sa națională dreptmăritoare.

Căci aceasta de Dumnezeu păzită biserică este depozitarul tuturor bunătăților și vârtuților. E destul, să aparțină cineva ei și nici păcatul, nici neputința nu îl mai încolțește. Un fel de Gral legendar e, de care dacă se atingea cineva să mântuia de toate nevoile și să umplea de toate bunătățile. Nu este nici o nevoie să facă omul bine și să se ferească de rău, căci biserica neunită te mântuie de toate și-ți dă bunătățile lumii ex opere operato cum s'ar zice. Nu e cunoscută aci nici primejdia pocăitismului, nici ravagiile alcoolului, nici a sifilusului, a degenerărilor, a decadenței, a lipsei de evlavie, de religiositate și a celorlaltele păcate, de cari suferă omenimea întreagă.

Cojocul național strămoșesc a dreptmăritoarei biserici le acopere, le iartă și desinfectează pe toate. Preoții gr-or. în aceasta privință absolut nimic de lucru nu au, cel mult să citească binecuvântarea din molitvelnic asupra turmei plutitoare deasupra lumii acesteia păcătoasă. O, dle protopresbiter de Vist! Mai scrie, că ești adorabil în concluzii și mai ales în cunoștințele Dtale teologice. Ești un proroc chiar, care ai căzut din alte lumi pe aceste plaiuri distruse — durere! de învățăturile noastre unite. Și mai ales să nu te abați dela doctrina cu chepeneagul național strămoșesc în biserică, căci aceasta te scoate la iveală și te face om de valoare. Vedem și noi acum, că nu mai e glumă, și mântuirea noastră dela biserica dreptmăritoare națională ne va veni. Căci aceasta ne-a scăpat și în trecut dela perire, dimpreună cu colonne ca — de Vist, de Szkorej, de Kukutyin.

Din dieceza Orăzii-mari.

Concurs de primire la sf. Teologie și la Internatul de băieți din Beiuș.

Concursul de vară îndatnat pentru primire la Internatul de băieți din Beiuș se

va ținea în acest an în 9 Iulie la Reședința Noastră din Oradea mare.

I. La sf. Teologie iestimp din cauza abundenței de preoți se vor primi tineri în număr foarte restrins.

Recurenții au să-și prezenteze petițiile provăzute cu testimoniul de maturitate carte de botez și certificat de paupertate netimbrat până cel mult în 8 Iulie a. c., iar în 9 Iulie dimineața la 7 ore au să se supună vizității medicale în Seminarul domestic.

Cei primiți deja, precum și cei ce vor fi primiți la Oradea mare didactul de 25 Cor. pretins de facultatea teologică de rit latin din loc au să-l supoarte din propriile mijloace, precum și prețul manualelor de studii având apoi acele manuale să formeze proprietatea lor.

II. La Seminarul domestic taxa întreagă de întreținere a elevilor începând cu anul școlastic 1914—15 va fi 450 Cor., în care se cuprinde taxa de proviziune, vestminte și instrucție. Taxa aceasta, precum și taxa redusă a acelora, cari vor primi cutare beneficiu are să se solvească în două, ori în cazul cel mai indulgent în patru rate anticipative.

Ținem a reimpătră hotărrea Noastră, că toți elevii au să-și înainteze și respective să-și reînnoiască recursurile, pentru că fundațiunile și favorurile de orice fel se conferese numai pe un an școlastic. Prin urmare acei foști elevi, cari până în 8 Iulie a. c. nu-și vor reînnoi cerererea, vor fi conșiderați de ieșiți din legăturile Seminarului și șterși din evidență.

Recursurile sunt a se impropti cu atestatul clasei premergătoare, certificat medical, certificat de revaccinare și atestat de paupertate. Primirea elevilor se condiționează și dela aceea, că la intrare în Semi-

nar supunându-se cu toții vizității medicului seminarial, se vor afla sănătoși.

Recurenții pe clasa I. gimnazială, precum și pe a V. clasă spre a putea fi de ea timp prenotati la gimnaziu își vor trimite recursurile provăzute cu toate documentele de aci mai sus pomenite până cel mult în 24 Iunie a. c. deadreptul la Rectoratul Seminarului de Oradeamare (Tisza Kálmán-tér) dimpreună cu taxa de prenotare de 12 Cor. Elevii de cl. IV. gimnazială din alte locuri recurenți pe a V. clasă testimoniul și-l vor putea trimite până în 30 Iunie dimineața.

Cei primiți în fundație și favoruri precum și cei ce doresc a intra ca plătitori acum și în viitor totdeauna, întru orientarea Rectoratului seminarial vor avea să trimită la adresa aceluiaș până în 20 August anticipația de cel puțin 20 Cor. spre acoperirea speselor primelor înzestrări. Aceasta sumă se va ști în taxa de întreținere, dar la caz de neprezentare nu se va restitui.

Elevii gr-cat. în școlile reale și comerciale din loc pe lângă aceeași taxă anuală 450 Cor. încă se vor putea adăposti în Seminar și vor sta sub aceeași grijă și disciplină dar instrucție separată nu li-se poate garanta.

Atari doritori pe lângă trimiterea al lor cel puțin 10 Cor. taxă de prezentare se pot insinua la Rectoratul institutului până în 20 August a. c., iar la intrare își vor prezenta actele și se vor supune vizității medicului seminarial.

III. La internatul Pavelian de băieți din Beiuș taxa întreagă pentru întreținere începând cu anul școlar 1914—1915 se stabilește în 450 cor. la an, în care sumă se cuprinde taxa pentru proviziune, vestminte, instrucție și corespondință și pentru paturi. Afară de aceasta taxă nu se va plăti sub nici un titlu nici un fel de adaus.

FOIȚA.

Crearea albinelor.

— Legendă. —

După A. Donáth.

Mă aflu între albine. Mulțimea cu aripi, mă ridică la Acela, despre care scris este: „Intru început a făcut ceriul și pământul“.

— Meditez...

Așa dară era: lumina, Pământul și tări ceriului întinsă. Și pe întinsa tărie a ceriului razele calde dătătoare de binecuvântare a Soarelui strălucitor chemau la viață ierburile plâpânde, plantele înflorite, arborii roditori și în ziua aceea, Pământul, mireasa ceriului, strălucea în haine de sărbătoare, ca spre împlinirea menirii sale dumnezeiești, să dea viață ființelor nouă.

Și-au venit pe rând: peștii în ape, paserile în aer, animalele pământului și în urmă perfecțiunea creaturilor: omul.

Și când a fost sfârșită lucrarea aceasta admirabilă, și în dimineața zilei a șaptea iarăși a strălucit soarele deasupra lumii create cu indestulire privea Domnul la munca-I minunată; și s'a umplut Măiestatea divină de nespusă fericire, când a văzut că toate creaturile sunt fericite și să bucură de viață.

...Toate să bucurau, numai în ochii florilor străluceau picuri de lacrimi.

Părechea cea dintăiu de oameni cu cucernicie a văzut și simțit manifestarea minunată a perfecțiunii lumii create, și toate câte viețuiau s'au umplut de recunoștință, căci doară lumea aceea răspânda nu numai indestulire și bunăstare, ci revărsa și o fericire, cum nu s'a putut închipui mai mare, asupra mulțimii viețuitoarelor.

Sărbătoare mare, sărbătoare maiestoașă era în dimineața zilei a șaptea, când toate pline de simțul recunoștinții grăbiau să laude pe Domnul.

Toate!...

Oh, pentru că nu credeți, că numai omul e în stare să simțească recunoștință! Pământul în haină albă ca zăpada își aducea jertfa; încă nu-l înroșise sângele nevinovat a lui Avel, ca să fie acuzatorul nemăculării sale!

Ceriul s'a prosternut înaintea Domnului, cu fața-i sănină fără nori; încă n'a fost strigat la ceriu jurământul mincinos alui Cain, ca să-i acopere ochii albaștri, cu vâlul de jale a ochilor negri!...

Și marea, cea pururea turburată, să liniștise și ea, murmurând mulțămită, indestulită; iar pe țărmuri, ca niște brațe ridicate spre rugăciune, să ridicau sus cătră Dumnezeire, sus cătră ceriu, munții și dealurile!

A amuțit și vâjăitul furtunilor, a încetat și vântul, umbrele s'au împraștiat și soa-

rele strălucea mai cald pe ceriul albastru.

Praznic a fost pe pământ, praznic la ceriu și cea ce a împreunat acestea două a fost: dragostea lui Dumnezeu.

Focuri minunate s'au aprins pe ceriu — și azi mai licăresc în lumina polară — și universul strălucea în alte și alte culori, ca și cari ochiu de om nu a mai văzut nicădată...

Oh, vină iară! Vină-napoi! Tu, trecut fericit! Ridică-ne sufletele de pe acest pământ! Las' să rămâna aici gândul și jalea chinuitoare! Las' să credem: poveștile din O mie și una de nopți, nu sunt povești! S'au deschis porțile ceriului și a răsunat cuvântul Dumnezeesc: „Fii binecuvântat și stăpân peste pământ!“

Aliluia! Aliluia! — să auzia de pe bezele cerești.

Și acolo în raiu, omul cu cucernicie mută s'a prosternut înaintea Creatorului: și închinat!

Dar să nu credeți, că numai omul știie ruga. Pe arborii din rai a început să răsune și rugăciunea paserilor.

Și dacă nu erau încă biserici ridicate de mâni omenști, biserică era pădurea, biserică dăbrava, biserică întreg universul, în care locuiești Tu: Oh, Dumnezeire binecuvântată, carea în tot locul ascultă cucernicia sufletelelor...

Oh, atunci credeau în Tine, Ți-se închinău Ție, fără de a se îndoi. Și fericit!

Celelalte ca și sub II. afară de alineatul al patrulea cu acea observare, că anticipația de 10 cor. este a se trimite Rectoratului Internatului Pavelian de băieți din Beiuș.

In urma unor cazuri concrete, ce s'au ivit în anul trecut, accentuăm și separat obligamentul tuturor elevilor de ași înainta și respective reînnoi recursurile în fiecare an.

IV. Terminul pentru primirea elevelor în Internatul Pavelian de fete împreună cu școala civilă de fete din Beiuș îl fixăm pe ziua de 1 August a. c. Elevele, cari doresc să fie primite în acel Internat, vor avea să susțină încoace până la terminul de mai sus suplicele lor îndreptate către acest Ordinariat episcopesc laolaltă cu următoarele documente:

a) testimoniul scolastic de pe clasa premergătoare;

b) cartea de botez;

c) certificat medical despre starea sănătății și certificat de revaccinare;

p) atestat de paupertate.

Taxa de întreținere rămâne și pe mai departe cea din anul trecut de 300 Cor. pentru proviziune și 70 Cor. pentru uniformă.

V. La internatul preparandial taxa întreagă anuală se statorește în 360 Cor.

Contra unor servicii de caritate vor fi provăzuți gratuit cam 10—12 elevi; unii vor fi împărțâși de beneficiile mensei ce poartă numele Nostru, având a întregi din propriu restul până la suma anuală de 360 Cor.; afară de acestea se admit și reduceri moderate de taxe după împrejurări. Recursurile pentru obținerea beneficiilor și favorurilor puse în prevedere sunt a se susține până cel mult în 31 Iulie a. c. la acest Ordinariat dimpreună cu următoarele documente:

a) ultimul testimoniu scolastic;

b) certificat medical;

c) atestat de paupertate.

Totodată aducem la cunoștința celor interesați, că în anul școlar 1914—1915 fiecare elev preparandial va avea să plătească la direcțiunea preparandială cu ocaziunea înscrierii câte 34 Cor. ca taxă de înscriere și taxă la fondul de penziune al profesorilor. Tot atunci pentru cărți și revizite vor fi a se plăți:

In cursul	I.	. . .	50 Cor.
"	"	II.	. . . 32 "
"	"	III.	. . . 55 "
"	"	IV.	. . . 30 "

In vederea lipsei generale de învățatori și ameliorării stării corpului didactic dela școlile primare efectuate prin Art. de lege XVI/1913, Frățiile Voastre nu veți pregeta a îndemna pe tinerii noștri, ca să îmbrățoseze cât mai numeroși cariera învățătorească.

Oradea mare, Șed. Consist. din 2 Iunie 1914.

Episcop Demetriu Radu.

Vizitație canonică în dieceza Lugojului.

Era pe la orele 9^{1/2} înainte de amiază când am sosit în Pui. La gară lume multă. Arhiepiscopul este binevenat din partea primpretorelui. Popor nespus de mult, deși zi de lucru. Poporul se așează în frumoase șiruri și așa înaintăm pe drumul presărat cu iarbă verde până la biserică. Aici Arhiepiscopul e salutat din partea preotului local. Se celebrează sf. Liturgie pontificată de Preasfinția Sa, care după cetirea evangheliei ține o preafrumoasă predică. După terminarea slujbei, la care a fost de față, pe lângă mulțime de popor întreaga inteligența ro-

mână și aproape toți streinii, — se ține vizitația canonică, apoi mergem la casa parohială unde luăm și prânzul. După prânz cu trăsurile mergem în comuna învecinată, numită Galaț. Aci se încep ceremoniile obicnuite cu prilejul consacării bisericii. După terminarea acestora, la cari a asistat mulțime de popor, Preasfinția Sa se întreține puțin cu poporul, care dela 1866 încoace e păstorit de bătrânul preot Ioan Suciu. In apropierea bisericii noastre, care de curând a fost restaurată radical, cu spese de peste 19.000 cor. se mai văd ruinele bisericii calvinești de pe vremuri. Le spune că pe vremea episcopului Petru Paul Aron, făcând acesta vizitația canonică în valea Hațegului, a venit și la Galați. Reformații atât de mult s'au înverșunat în contra lui, încât au bătut oamenii ce erau în jurul episcopului, ba unul cu numele Puținel din Râu, bărbat, a voit să lovească chiar și pe episcopul. Tot atunci s'ar fi întâmplat și aceea, că unul voia să împuște în episcopul ceea-ce observând-o s'a rugat de Preacurata dela Prislop, ai căreia cinstitor era, să-l mântuească, ceea-ce s'a și întâmplat. In urma acestor întâmplări, sosind episcopul din biserică, dacă e adevărat ce se spune, cu Evangelia în mână întorcându-să către răsărit ar fi zis că: sămânța de reformați să se nască în comună dar așezământ sau moarte bună să nu aște. Ce-i adevărul istoric este cu greu de constatat, fapt e că reformații s'au împărțiat ca făina orbului, mai este o singură reformată, care șede în casă cu etaj, a căreia ferestri sunt înfundate cu tulei de cucuruz. Se vede că blăstemul cucernicului episcop s'a prins, căci în curând frumoasele moșii ale reformatilor așezați aci, au ajuns în mâni românești, deși românașii noștri nu se simt în elementul lor în curțile nemește. Ne înapoieim la Pui, unde suntem oaspeții

credincioși Te vedeau zilnic! Te vedeau pentru-că, încă nu erai vătămat de răutatea omenească; încă nu ai fost întins sămânța păcii deasupra pământului, ca să aducă omului aminte: ceea ce aștepti dintru înălțimi, învață-te a ierta!

Te vedeau, pentru-că încă nu era cunoscut pe pământ, jugul tirăniei, ca robind să zdrobească atâtea suflete! Te vedeau, pentru-că încă nu erau Dumnezei pământești, pe cari să fie siliți cei mai mici ai cinsti! Numai Tu erai Dumnezeu! Toată lumea a lerga la tine și-Ți grăia slobod, nici moleculele nu erau osândite la tăcere!

Libertate!... Oh, Dumnezeul închinat al libertății! A Ta este lumea întreagă! Și Tu erai a lumii întregi, carea Ție-Ți servia!...

Așa a putut să fie ziua a șaptea, praznicul creării, în carea a văzut Domnul lăcrămând florile.

Iar după-ce a ascultat recunoștințele universului le-a întrebat: „Pentru-ce plângeți, florile mele?”

Florile au răspuns întristate: „Oh, Părintele nostru! Toate creaturile Tale sunt fericite, numai noi, sermane flori, suntem foarte nefericite.”

„Și pentru ce? — întreabă mai departe Domnul.

„Preabunule Creator” — răspunseră florile — ne-ai dat frumseță, dar nu ne-ai dat plăcere.”

„Nu vă cauzează plăcere strălucirea și

căldura soarelui; legănatul vântului; picurii răcoritori de ploaie și nutremântul bogat al pământului — mamă?” — întreabă Domnul.

Răspunse florile: „Puternice Doamne! Acestea toate sunt drepte. Primește pentru aceasta bunătate odorul nostru de recunoștință. Dar ca să fie asigurată existența noastră, nu ne-ai dat sărutul fericitor al dragostei.”

„Nerecunoscătoarelor! — le ocărăște Domnul — de existența voastră. Eu altcum m'am îngrijit: când a-ți fi ajuns vârsta iubirii, pe aripile vântului ar fi zburat la voi sărutul acela! Pentru-ce sunteți impaciente?! Inșă fie așa! Azi în ziua odihnei, să se nască în potirele voastre mirele vostru iubitor, dar sărutul acela să fie moartea voastră. Vă veți pierde podoaba după acel sărut și nu vă veți vedea rodul, căruia i-ați dat prin moartea voastră vieță.”

„Și ca se vă aduceți aminte de ziua aceasta, până-când veți trăi pe pământ, în toată dimineața se strălucesc lacrimile durerii în ochii voștri și se rămână acolo, până-când căldura iertării Mele nu le va usca. Vieță dragostei voastre să fie tot așa de scurtă; numai atâtea săptămâni să fie, câte zile de lucru am lăsat, dar și aceasta să fie o luptă, o muncă necontentit și în urmă fără mirele vostru. — unul fără altul — să nu puteți nici trăi!”

Și în vreme-ce Domnul și-a rostit judecata, din potirele florilor s'au născut albinele.

De atunci pe flori în toată dimineața strălucesc picurii de roaună, până-când iertarea Domnului: Soarele nu le zbea.

Dar perlele de roaună izvoresc binecuvântare! Adânc, adânc în potirul florilor izvoresc nectarele, deschid buzele dulci, cari setoasă de sărutat așteaptă albinele. Și nu le așteaptă înzadar! Nu înzadar strălucesc picurii dulci a dragostei; deodată cu razele soarelui ce resare sosesc albinele spre a zbea cu sărutul lor lacrimile florilor...

Astfel trec 6—7 săptămâni, florile se scutură, albinele devin jertfele muncii, precum este scris: în ziua odihnei v'ați născut, să nu cunoașteți odihnă niciodată!

Pentru aceea a devenit albina: *simbolul muncii și diligenței!*

D. Elmar.

Cugetări.

Culese de: *I. P. C.*

Numai și numai aceea știință e adevărată, care conduce pe om la Dumnezeu. Să învățăm din exemplul lui Isus, carele mai mult s'a rugat decât a cetit. Să nu învățăm pentru ca să știm vorbi, ci mai mult pentru aceea ca așa să lucrăm precum am învățat.

Sf. Antoniu de Padua.

advocatului dr. Victor Pop, care este curatorul-primar al bisericii noastre. Intr'aceea sosesc știri familiare neliniștitoare pentru Arhireu. Drept aceea, se schimbă programul zilei următoare. Des de dimineață se ține Liturgia pontificată de Arhireu, care termină consacrarea bisericii, iar după sf. Evanghelie predică. Sfârșindu-să sf. Liturgie, Arhireul se înapoiază la Pui, de unde cu trenul proxim se duce acolo, unde-l cheama dragostea de frate. Fiind-că nu era timp să se avizeze poporul de cu bună vreme despre schimbarea programului și fiind-că miile de credincioși nu mai încetau a veni pentru-ca se vadă slujba, s'a ținut a doua liturgie, predicând după Evanghelie. Părintele Teofil Crișan vicarul Hațegului iar la sfârșitul liturghiei pâr. Leon I. Maniu. La amezzi s'a ținut prânzul la preotul local. După prânz preoțimea s'a adunat la „conferința preoțească“ unde părintele Nicolae Zugrav, protopopul Jiului a comunicat preoțimei observările, dispozițiile și dorințele Arhireului. S'au desbătut multe lucruri frumoase, numite de a da un nou avânt vieții religioase de pe valea Jiului. Seara a fost banchet festiv de post. Cei-ce mai înainte credeau că e absolut cu neputință banchetul de post, au avut prilejul să se convingă că și cu astfel de ocaziuni se poate observa disciplina bisericii cu privire la observarea postului.

Așa a decurs vizitația canonică din dieceza Lugojului. Nespun de mare a fost oboseala Arhireului și a celor-ce l'au însoțit în aceasta apostolicească cale, dar nespun de mare a fost bucuria și mângâierea credincioșilor, cari au putut saluta în mijlocul lor pe Preabunul lor Arhireu și avem nădejdi întemeiate, că mari vor fi și binefăcătoarele urmări ale acestei vizitațiuni canonice. Dece bunul Dumnezeu, ca marele Arhireu se poată continua cu același zel, cu aceeași râvnă pe calea apucată. Intr'u mulți ani stăpâne!

Peregrin.

Reviste.

Din Albania. Vaporul „Herzegovina“ a plecat din nou noaptea trecută având pe bord voluntari de artilerie și a bombardat pozițiunile inamicului în direcțiunea Porței romane și spre Kavaia.

Indivizi necunoscuți trăgând din nou focuri noaptea trecută la Durazzo, maiorul olandez Kroon a afișat o publicațiune amenințând, pe ori-cine ar mai trage focuri în oraș, cu cinci ani de închisoare.

Spre a se întâmpina încercări eventuale de suprindere s'au făcut în toate punctele amenințate șanțuri de adăpost închise cu sârmă, așa ca intrarea vrăjmașului în oraș pare cu neputință chiar în caz de atac neașteptat. La spatele retransamentelor se găsesc pretutindeni puternice avantposturi de mirdiși și de malisori.

Prenk Bibdoda se află mereu

cu oamenii săi cam la 4 ore de Durazzo și pare a ezita de a înainta contra răsculaților dela Sijak. De asemenea nu se știe ceva lămurit despre atitudinea lui Ahmed bei Mati, care a trebuit se stângă cercul împrejurul răsculaților dela Tirana, cum nici despre atitudinea lui Aziz pașa Avrioni care în același scop a trebuit să înainteze pela sud prin Fieri

Vaporul Lloydului „Gisela“ închiriat de guvernul albanez, având pe bord voluntari artileriști a plecat aseară la Nord spre pozițiunile lui Prenk Bib Doda spre a-i da oameni care se deservescă tunurile și a face se înțeleagă pe Bibdoda că este nevoie să înainteze, în care timp s'ar face o contramășcare simultană dela Durazzo contra pozițiunilor răsculaților.

Se asigură că rescuțații ar fi gata a încheia pacea dar că cerzaloage de garanție. O încercare de împăcare eventuală nu ar isbuti.

Știrile răspândite de ziarele italienești că două tunuri au căzut în mâinile răsculaților și că alte două ar fi fost scoase din luptă sunt cu totul neintemeiate. Două tunuri transportate în cursul atacului în pozițiuni au fost puse în siguranță de către voluntari cu prilejul retragerii și fugei mirdișilor. Un singur tun așezat în oraș a suferit stricăciuni cari au fost reparate în cursul zilei.

El de asemenea neexactă știrea despre moartea mai multor oficeri olandezi: toți oficerii, afară de Thomson, sunt pe deplin sănătoși.

Răsboiul turco-grec. Ambasadorii s'au întrunit din nou la dl Pallavecini.

Șeful de secțiune al cultelor a vizitat aseară pe patriarhul ecumenic cu privire la chestiunea redeschiderii școlilor și bisericelor grecești. Se crede că patriarhatul n'a consimțit încă la redeschidere.

În întrunirea ambasadorilor s'a decis să se predea Porții o notă identică în mod separat de fie ce ambasadă, anunțând că ambasadele primind propunerea Porței au decis se trimită dragomani să constate situațiunea fie împreună cu Talaat, fie mergând singuri în diferitele localități.

Nota identică remisă de ambasadele Porții zice: Turburările din unele părți din Asia-mică fiind relatate de presa streină așa încât ar putea vătăma prestigiul guvernului

otoman. Poarta a cerut trimiterea de oameni de încredere a ambasadelor spre a însoți pe Talaat și a da seamă de adevărata stare de lucruri. Răspunzând acestei invitațiuni, ambasada a însărcinat cu această misiune pe un dragoman, care va avea facultatea de a merge ori-unde va găsi de cuviință.

Nota cere ca autoritățile să acorde misiunii trebuincioase. Se crede în cercurile diplomatice că misiunea dragomanilor ar putea dura vre-o douăzeci de zile.

În telegrama sa de ieri seară ministrul Talaat spune că a vizitat Cesme și a constatat că populațiunea din oraș și împrejurimi, fără nici o presiune, a emigrat pe deantregul și că n'au rămas decât câțiva locuitori, declară că populațiunea a fugit mai ales din cauza spaimii femeilor, însă n'a suferit nici un atac. De câteva zile nu se mai semnaleză nimic din vilaețul Smyrnei.

Diverse.

M. S. monarhul nostru, precum se anunță din Viena, va pleca Sâmbătă la amiază cu un tren special de curte la Ischl, unde va petrece, ca de regulă, peste vară. Pentru primirea regelui s'au făcut deja toate dispozițiile. Ca și în ceialți ani, petrecerea M. S. la Ischl, s'a combinat până la începutul lunii Septemvrie.

Sfințire de biserică în America. În 14 Iunie a. c. s'a consacrat în Olcott Ave corner 143 Street o biserică gr.-cat. românească, aparținătoare parohiei din East Chicago, Ind. Credincioșii au simțit o deosebită mângâiere sufletească, văzând ridicat acest sfânt locaș, unde vor auzi dulcile cântări și rugăciuni în limba românească. Iată și programul acestei serbări:

În 13 și 14 Iunie, adică Sâmbătă p. m. și Duminecă înainte de sf. Mise s'au ascultat mărturisirile credincioșilor în biserică sf. Nicolae de preoții străini.

Duminecă la 9 ore defilare cu steaguri și muzică până la biserică.

Actul consacrării s'a săvârșit de Rev. d-nii preoți I. Pop (Aurora), Alex. Pop (Wilkinsury), dr. E. Lucaciu (Trenton), A. Hațegian (Cleveland), dr. C. Pop Lup (Scalp Level Pa) și de preotul locului A. Bungârdean.

Predica ocazională a rostit-o Rev. dr. C. Pop Lup din Scalp Level, Pa Ear pe lângă corul local parohial condus de dl Vasile Silage, cantor a cântat și un cor din Indiana Harbor sub conducerea d-lui Iacob Nan și al treilea cor din Chicago Ills compus din membri clubul Emigrantul.

Reuniunea femeilor de religiea gr.-cat. și gr.-or. comitatul Târnavei-mici, își va ține adunarea generală-ordinară în Dicioșanmărtin, Duminecă în 12 Iulie n. 1914 (sărbătoarea sf. Petru și sf. Pavel) la 2 or

după-ameazi în sala mare a hotelului „Național”.

Invităm la aceasta adunare pe toți membrii și binevoitorii reuniunii.

Tot în aceea zi seara, se va aranja o petrecere, căreia îi va premerge un concert și o producțiune teatrală.

Va concerta corul teologilor seminarului gr.-cat. din Blaj, iar piesa teatrală va fi predată de tinerimea română din Diciosân-mărtin și jur. Invitățile și programul se vor trimite la timpul său.

Căsătoria prințului Carol. După cum scriu foile din Petersburg, prințul Carol al României, fiul mai mare al moștenitorului de tron va face o vizită mai lungă Țarului în *Livadia*. Cu această ocaziune se svoneste că va fi și logodna între Carol și una din fiicele Țarului.

Serbare frumoasă și înduioșătoare a avut loc zilele trecute, în biserica călugărilor Franciscani din Roma. Șasezeci de călugărițe tinere, cari au renunțat de toate bucuriile lumii, au abzis fără nădejdea revederii, de patria, de părinții lor și de toți aceia cari le-au fost dragi oarecând. Au plecat la drum spre o nouă viață, fără arme de apărare, înarmate numai cu curaj și cu evanghelia lui Hristos ca să-și petreacă viața odată pentru totdeauna într-o climă nesănătoasă, încunjurată de popoarele barbare, sălbatice ale Chinei, Indiei și Aziei mici. Celelalte călugărițe franciscane, au venit înaintea surorilor, cari se depărtau și le-au sărutat picioarele întâi, apoi obrazul; picioarele, ca umblând pe căi norocoase se câștige, cât mai multe suflete necredincioase iar fața au sărutat-o, în semn de iubire frățască și de vecinic adio, Cardinalul Aglardi apoi a binecuvântat sf. Euharistie. Călugărițele misionare de acum, în cea mai mare parte sunt italiene, franceze, dar sunt și germane, spaniole, una din Chili, două din America de nord, două poloneze, o holandeză și două chineze. O veselie cerească le strălucea pe față în momentul plecării. În Marseille s'au mai adaus încă zece călugărițe destinate pentru misiunile din China. Și au plecat fericite că pot să vestească învățătura lui Hristos și să sufere pentru El, știind, că a suferi pentru Hristos e cea mai mare fericire.

Un pictor român premiat în străinătate.

Muzeul de industrie din Berlin a publicat un concurs pentru un plan de drapel. S'au prezentat peste o sută de planuri. Premiul prim s'a dat dlui Gheorghe A. Mateiu, cunoscutului artist, originar din Sibiu, care în toamna anului trecut și-a expus câteva tablouri și lucrări grafice în Sibiu.

Sânge românesc în vinele clironomului nostru. Genealogul br. Dunger făcând în curând arborele familiar al moștenitorului nostru de tron Francisc Ferdinand, printre străbuni a aflat și pe Elisaveta Ciomortani, fiica lui George Hotin Barcalat Ișloșeanu, și mai târziu nevasta lui Ieremie Movilă, domnul Moldovei. Dela o strănepoată a acesteia, Maria Lacinsca, ulterior regina Franței — își trag origina cele două case domnitoare siciliene. Baronul Dunger, profesor universitar arată înrudirea îndepărtată a clironomului nostru cu familia domnitoare română de astăzi și că în vinile ambelor familii curge sânge românesc.

Proces ziarului „Foaia poporului român”. Procuratura din Budapesta a făcut proces de agitație ziarului „Foaia poporului român” pentru un articol publicat în cauza procesului dela Sătmar.

Catastrofa aeriană dela Fischamend. Ieri după amiază a fost înmormântarea celor nouă aviatori, cari au avut un sfârșit atât de îngrozitor în urma ciocnirii aeroplanului cu balonul. Cadavrele au fost așezate în 9 sicrie de metal. La înmormântare a luat parte lume multă, înalți funcționari militari și civili. M. S. regele nostru a fost reprezentat prin adjutantul general de cavalerie contele Paar.

120 milioane pentru școli, se înțelege, că nu se spărie nimeni, auzind de suma aceasta mare căci știe îndată, că nu poate fi vorba de țara noastră. Sumedenia aceasta de bani, o cheltuiește pentru edificarea școlilor, guvernul italian. În Italia adecă, mai ales în partea sudică, sunt mulți analfabeți. Parlamentul a votat guvernului suma grozavă de 240 milioane, pentru școli, împărțind în fiecare an, câte 20 milioane. Cât e de mare dorința oamenilor de a scăpa din situația rușinoasă a analfabetismului, se vede de acolo, că comunele înseși, au cerut guvernului, ca sumă votată pentru școli, să o împartă, dând odată 120 milioane, iar nu pe rând în decursul anilor. Așa se va spesa în Italia, într'un singur an, 120 milioane pentru edificarea de școli.

Adunarea generală (a VI-a) a „Solidarității” și conferența a IV-a a revizorilor experți se convoacă pe 27 și 28 crt. la Sibiu cu următorul program:

I. Sâmbătă în 27 Iunie st. n. 1914:

1. 10 ore a. m.: Ședința plenară a direcțiunii (în sala de ședințe a „Asociațiunii”).

2. 4 ore p. m.: Conferența a IV-a a revizorilor experți (în sala de ședințe a „Asociațiunii”).

3. 6 ore p. m.: Conferența intimă a revizorilor experți (tot în același local). La 8 ore seara cină comună à la carte în sala noului Hotel „Boulevard”.

II. Duminecă în 28 Iunie st. n. 1914:

10 ore a. m.: Adunarea generală ordinară a „Solidarității”.

La 1 oră p. m.: Masă comună la Hotelul „Boulevard”.

III. Luni în 29 Iunie st. n. 1914:

Excursiune la Călimănești și Curtea de Argeș.

Se licitează vasul Stonstad. Toată lumea cunoaște groaznica catastrofă a vaporului „Empress” a societății Canadian Pacific, care s'a ciocnit cu vaporul Stonstad, în urma căreia ciocniri s'a cufundat, îngropând cu sine 1032 vieți. Societatea Canadiană, care a pornit proces de despăgubire, — după cum am amintit deja —, va avea ceva desdaunare, întrucât vaporul Stonstad se va vinde, iar prețul lui se va da societății păgubite.

Profesorul Ad. Harnock, a dăruit Academiei din Berlin suma de 21,600 marce oferită de prietini săi cu prilejul împlinirii a 60 ani de viață. Cu acești bani se va constitui un fond pentru promovarea studiilor istorico-bisericești și religioase, din imperiul roman în perioada dela veacul I până la al V-lea.

Accidentul arhiepiscopului din Cracovia.

Arhiepiscopul-primat din Cracovia *Sapieha*, a mers să sfințească o biserică într'un sat mai apropiat. Trăsura primatului era urmată de un strălucit banderiu de călăreți. Pe drum doi cai sau infuriat. Arhiepiscopul a sărit din trăsură, să liniștească caii infurcați, dar un cal l-a lovit cu piciorul. Deși avea de suferit dureri mari, și-a continuat calea și a sfârșit actul sfințirii bisericii. Medicii au constatat, că arhiepiscopul n'a suferit leziuni interne, dar i-au recomandat, să stea în pat câteva zile.

Regele Nichita al Muntenegrului după cum se anunță din Petesburg, va sosi la Rusia, pantru ca să viziteze pe Țar.

Echoul scăpând dela perire un vapor.

Căpitanul unui vapor englez sosit la New-York din Lissabona, istorisește, că puțin a lipsit, până să-și afle moartea în valuri, cu toți pasagerii, fiind în primejdia de a se ciocni cu un munte de gheață. În ziua a 16-a din luna aceasta ajunse cu vaporul la băncile de nisip din Funlanda-nouă și ca de obicei, a poruncit să dea signal trimbița vasului. La aceasta s'a auzit alt glas de trimbiță și căpitanul era în credință, că se apropie vre-un vapor și acesta răspunde la signal. A oprit îndată vaporul și-a dat din nou signal, iar acum răspunsul se auzia aproape de tot. Comandantul a făcut să sune apoi fluierul și când și acesta a fost repetat, a aflat, că aceste signale sunt repetate de echou. A fost îndată limpede și aceea, că resunetul, n'a putut proveni, decât dela pârtelele unui munte de gheață. Vaporul îndată a fost comandat spre altă direcție, fiind salvat el și călătorii de o catastrofă sigură.

Dări pe lux. Față cu sporirea armatei, dela 1917 în Germania se vor crea dări nouă. Cel mai mult însă, care va fi pus la contribuție, va fi luxul. E frumos și seducător acest sport hazardant, dar el costă munca multor brațe; și atunci de ce să nu folosească cât de puțin și colectivitatea socială de pe urma lui? Astfel, că se vor pune taxe pe teatre, varieturi, cafenele de lux, circuri, etc.

Concediu pe timpul secerișului. Soldații economi, cât și acei industrieși, cari sunt indispensabili la seceriș și la treerat, mai ales mașiniștii, vor fi concediați și în anul acesta și anume între 27 Iunie și 18 August st. n.

Mulțămită. Prea Stimata Doamnă, văd. Emilia Saligny n. Frigător din București, a dăruit capelei noastre — din incidentul sf. Rusali — o icoană prea frumoasă „Sf. Treime” în mărime de 150+115 cmt., pictată de abila mână a domnului pictor Nicu Frigător, adevărată podobă pentru oricare biserică și 2 sfeșnice de argint, masive, cu câte 5 brațe, pentru s. altar. — Prea Stimatul domn Petru Pop, jude de tribunal în penziune a dăruit 40 cor. iar Mult Stimata domnișoară Iulia Moldovan din Boziaș a dăruit 2 acoperitoare de potir fine, lucrate cu mâna-i proprie. Implorându-le răsplătă dela Tatăl ceresc, li-e aduc și pe această cale cea mai călduroasă mulțumită. *Moise Brumboiu*, paroh gr.-cat. român al Brașovului.

Partea Literară.

Jertfe

piesă dramatică în 4 acte.¹⁾

Persoanele:

Boerul Choorvin
Feciorul acestuia: Victor.
Marghioala, fată de sat.
Toma Lateș, căpitan de hoți.
Codreanu, Andrei, Tănase, haiduci.
Nașcu, fecior de sat.
Ileana, Ionița.
Feciori, fete, bărbați, femei, servitori.

Se petrece la sfârșitul veacului al XVIII-lea pe domeniul boerului Choorvin.

Actul I.

Satul Corbi din munții Ardealului. Șezătoarea. O odaie încăpătoare, cu laviți împrejur. Intr'un colț arde o lumină de ceară, iar din cuptor bate flacăra luminând. Fetele torc și povestesc. Pe vatră e gazda și nevastă-sa, cari ascultă la poveștile tinerilor și se mai amestecă în vorbe. Când se ridică cortina, fetele cântă.

Scena I.

Frunză verde de săcară
Mănios badea de aseară
Că-ce n'am eșit afară
N'am eșit, că n'am putut
Mi-a dat maica de cernut
Și mi-a dat o sită deasă
Și nu pot eși din casă
Eu am luat una mai rară
Și tot am eșit afară.

Ionița: Precum am pățit eu aseară. Până ce-am eșit, s'a dus bădița, o poștă.

Ileana: S'a dus la alta.

Marghioala: Merge unde-i place. E fecior.

Gazda: Bine, că nu l'ai cunoscut, altcum îți părea rău. Așa nu-ți pare nici rău, nici bine.

Marghioala: Al tău nu se duce, nu te teme! Știi povestea aceea? O fată frumoasă și bogată și-a pus în gând, să se mărite numai după feciorul împăratului verde. A umblat pe la vrăjitoare, a ținut farmecele, — dar nu a cunoscut nimic. Intr'o zi, se pomenește cu feciorul de împărat, că-i zice: Vin! De seară facem tocmeala! Și seara — n'a venit. Se zice, că a mers până la poartă, acolo i-s'a nălucit ceva și s'a întors la cea adevărată.

Nevasta gazdei: Cunosc povestea. Chiar tatăl tău a făcut astfel. Din drum s'a întors la mamă-ta. Era să ia pe mama Ilenei.

Marghioala (râde): Auzi Ileano! De aceea ni-se încrucișează nouă cărările.

Ileana: Unde?

Marghioala: Nu te mai face. D'apoi Nașcu?

Ileana: Nu m'am gândit.

Marghioala: Nașcu e azi mănios pe mine. N'a venit nici să mă petreacă până aici.

Nevasta gazdei: Curând nu-l veți mai vedea. A oprit judele feciorii să mai umble în șezătoare.

Gazda: N'are ce le face judele. Pân' ce vor ști fetele aici, nu-i poate opri nime. (Nașcu intră).

Scena II.

Fetele (râzând): Lupul din poveste.

Nevasta gazdei: Par'că v'a oprit judele să mai veniți în șezătoare?

Nașcu: N'am venit în șezătoare. Am venit la Nenea Gheorghe.

Ileana (râde): Ii e frică!

Nașcu: Te voi strânge un pic în brațe, ca să-mi treacă de frică.

Ionița: Nu supără pe diacul.

O fată: Diacul e a Marghioalei.

Nașcu: Nici n'am știut.

Nevasta gazdei: Tu ce ai să știi? Diacul își poate lua pe cine vrea, că nu este fată în sat, care să nu să gândească cu drag la el.

Marghioala: De mine fie liniștit, eu nu mă gândesc de loc.

Gazda: Rău destul fata mea. Ți-a venit și ție vremea, să te gândești la cineva.

Marghioala: Mă gândesc la cine mi-e drag. Eu îmi inchipui, să trec prin lume cu ochii închiși. Să nu văd, să nu aud, și să nu știu de nime, decât de celce mi-e drag și lui de mine.

Gazda: Dragostea vine. Înțelegere să fie, celealalte pe urmă.

Marghioala: Mi-ar fi frig într'o astfel de casă.

Gazda: Te încălzește sporul în toate câte le ai.

Marghioala: Pe mine nu. Eu nu m'aș putea mărita după unul, care nu-mi e drag, să fie rupt din soare.

Ileana: Marghioala are pe cel din țara lui Papură-vodă.

Nevasta gazdei: Pe Marghioala nu o lăsăm dela noi, să vină și Fătrumos din lacrimă.

Marghioala: Ce știe omul, cum îi e norocul?

Nașcu: Ți-aș ști eu spune ceva.

Marghioala: Vino și-mi spune.

Fetele: Acum se desmănie.

Nașcu: N'am fost mănioși nici odată.

Marghioala: Ce știți voi cum trăesc vecinii?

Nașcu: (șezând lângă ea povestesc încet): Și tu te-ai duce dela noi Marghioală?

Marghioala: Cu feciorul, care-mi place, mă duc până la capătul lumii.

Nașcu: Era o vreme, când noi altcum ne înțelegeam.

Marghioala: Nu ne înțelegem rău nici acum.

Nașcu: Nu. Dar par'că cu alții ești mai cu voie. Râzi, glumești, te întreci. La joc, pe uliță par'că lumea

toată e a ta. Numai când ești cu mine...

Marghioala: Ți se pare ție numai.

Nașcu: Se poate! Când îți place de cineva sau nu vezi nimic, ori le vezi toate de două ori.

Marghioala: Cum așa?

Nașcu: Hei draga mea! Cum am lua palantul dintre curțile noastre. Ca ograda noastră n'ar fi alta în sat și șase boi ne-ar eși din curte. Să fii tu a mea, n'aș mai cere nimic dela Dumnezeu.

Marghioala: Mi le-ai spus de atâtea ori.

Nașcu: Imi mai ușurez sufletul cu ele. Până eram copii și ne jucam toată ziua laolaltă, nu-mi trecea prin minte, că voi mai fi cândva îngrijat, a cui vei fi? Azi ești fată mare și ești cea dintâi fată la noi. Ți poți alege pe cine vrei dintre feciori. Dar mai bine să mor, decât să fi a altuia.

Marghioala: Nu pot știi eu înainte, ce voi face și cum mă voi mărita? De va fi să fiu a ta, a ta voi fi. Dacă nu, înzădar mi-le spui tu aceste.

Nașcu: Norocul și-l face omul, cum vrea. Dacă vrea-i să fii a mea, o lume întreagă n'are ce-ți face.

M.: La lucrul ăsta mai am vreme să mă gândesc. Ți-e năcaz, că mai vorbesc și joc cu alții? Ce te poate supăra, doar sunt fată?

Nașcu: Nu mă supără, joci cu cine-ți place. Dar mi-e năcaz pe străinul acela, despre care nu știe nime, cine-i, că umblă atâta pe aici? Ce puteți povesti atâta?

M.: Ai vrea să nu mai povestesc cu nime! Apoi plăcerea aceasta nu ți-o voi face.

Nașcu (ridicându-se): Înțeleg.

M.: Foarte bine. Sunt fată, povestesc cu cine îmi place și n'am să dau seamă nimănui de cece povestesc.

Nașcu: Sara bună (iasă).

Gazda: Dar ce-i fa, parecă merge cam ofilit?

Ileana: Vine el iară!

Marghioala: Ce mai știi?

Scena III.

O fată (uitându-se pe fereastră): Vin alții, cei de aseară. (Afară se aud mulți venind în șezătoare. Fetele merg și țin de ușă, ca cei sosiți să nu poată intra).

Cei de afară: (întetind ușa). Deschideți, că înghețăm.

Fetele: Să-și spună fiecare ibovnica.

Cei din afară: Când vom intra. Deschideți.

Fetele: Aici nu intrați!

Cei de afară: Fugiți! (Imping ușa și intră. Fetele fug care încărău, feciorii se iau în urma lor, apoi se pun păreche de păreche în povești.

Clarinetasul: (rămânând singur la mijlocul odăi). Dar ce-i bre, mă lăsați singur?

Gazda: Sufală numai în clarinet, ai să vezi cum vin în jurul tău. (Clarinetasul zice. Fetele își depun furcile din brâu, și se prind în joc. Jocul e

¹⁾ Fragment din pieza dramatică cu titlul de mai sus, ce apare acum în tipografia seminarială din Blaj.

cel obișnuit în Ardeal — purtatul, învartita și pe subt mână. Un fecior joacă de regulă cu două fete deodată și strigă, pe cum se obicinuește. Până ce joacă întră Toma Lateș cu Codreanu. Cel dintâiu ia din mâna unui fecior pe Marghioala și se înșirue în joc. Codreanu stă la ușă. Cătră sfârșitul jocului vine mâniaș judele și merge drept spre clarinetaș, pe care îl îmbracă cu bățul de două ori peste spate. Acesta se strecură repede pe ușă și jocul se sparge.)

Judele: Dapoi bine măi feciori, n'am vorbit eu omeneste cu voi? Nu v'am spus, că în șezătoare să nu faceți sgomot și mai mult de miezul nopții să nu stați?

Lateș: Să fie cu ertare jupâne jude. De dragul meu au venit feciorii și nu facem nimica rău.

Judele: Și tu cine ești și de unde?

Lateș: Eu cu ortacul meu suntem niște bieți vânători din munții Moldovei. Am urmărit o căprioară până aici la Dvoastră, unde ni s'a ascuns dinaintea ochilor.

Judele: Ei, bată-vă binele de vânători. Face-vă-ți voia! Numai băgați de seamă, că am mare poruncă dela boerul.

Lateș (cătră feciori): Ce ziceți boeri Dvoastră? Sunteți bucuroși de oaspeți ori să ne vedem prin înghețul acesta de drum, și să căutăm căprioara pe airea, ca vânători ce suntem.

Feciorii: Căutați mai întâi pe la noi, poate o aflați.

Lateș (Mergând pe rând la fete și uitându-se la fiecare): Asta nu e. Asta seamănă, dar nu e ea. Asta ar fi, dar e prea tinerică. Asta e soră cu ea (la Marghioala) Asta?... (șede lângă ea).

Ileana: Doar' bine o cunoașteți, ce vă mai faceți!

Lateș: Nu deplin. Trebuie să o privesc mai deaproape.

Gazda: Numai nu o privi prea mult, nu cumva să superi pe alți vânători.

Lateș: Vânatul e mare, ajunge la toți. Ce ziceți feciori — Dvoastră?

Feciorii: Oaspeții au drepturile lor.

Lateș (cătră Marghioala): Ce-i de ești singură puicuță? Vin mai colea, că avem multe de povestit.

Marghioala (venind lângă el): Cum de ai venit pe un așa ger?

Lateș: Pe ger, pe furtună, pe veac bun vin, căci gândul ăsta îl mai am și eu pe lume.

Marghioala: Ce gând?

Lateș: Să te văd pe tine.

Marghioala: Mă faci să cred, că ești un ficior de împărat, din vre-o poveste. Nu mi-ai spus nici numele și nici de unde ești?

Lateș: Ți-am zis de atâtea ori: Sunt de unde numai la amiază pătrunde raza de soare, sora mi-e mierla, fratele și mamă noaptea.

Marghioala: Nu înțeleg.

Lateș: Nici nu e lipsă. Imi vine de multeori să cred, că nici nu mai trăiesc pentru altceva, decât pentru

tine. Ce ai răspunde, dacă ți-aș zice într'o zi: Vin cu mine Marghioalo.

Marghioala: N'aș merge niciodată de aici, unde m'am pomenit. Dacă ar fi să-mi placă de cineva, i-aș zice eu: Vino tu la noi, și vom trăi ca două turturele.

Lateș: Mie mi-le zici aceste?

Marghioala: Iți zic prea multe și așa. M'ar mustra măicuța să știe, că stau atât de vorbă cu un strein.

Lateș: Eu nu-ți mai sunt strein.

Marghioala: Dacă nu-mi spui cine ești?

Lateș: Sunt un biet om, care te iubește de moarte.

Marghioala: Măicuța poate să nu mă dea.

Lateș: Când vom fi odată numai noi de noi în cășcioara noastră! Ce zici?

Marghioala: Aducem și pe măicuța la noi.

Lateș: Vom trăi ca două păsărele. Să nu ne știe nime și noi să nu știm de nime, căci nimic nu e așa dulce ca dragostea.

Marghioala: Și dacă nu mă dă măicuța nu mă duc.

Lateș: Cine ne poate sta împotriva, când ne avem așa dragi? (aparte). Hei, că de n'ar fi soartea blăstămată, ce fericit aș fi eu acum!

Marghioala: La ce te gândești?

Lateș: Iți plac poveștile? Vrei să-ți spun una la ureche.

Marghioala: Vreau.

Lateș: Vino aici (se pun într'un unghiu în povești).

(Va urma).

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

O carte de valoare.

În zilele acestea a apărut în editura Tipografeii din Blaj o carte de actualitate intitulată: „Economia rurală și grădinăritul. Economia națională” de Nicolae Pop, profesor de științele naturale și economice la institutul pedagogic și seminarul teologic din Blaj. Cartea e scrisă pentru seminarele teologice, institutele pedagogice și particulari, și are multe ilustrațiuni în text. În cartea aceasta Dl profesor Nic. Pop a cuprins vastele sale cunoștințe și studii pe terenul economic obținute după 25 de ani de experiență și muncă deprinsă și ca conferențiar al despărțământului Blaj al Asociațiunii în comitatul Alba-de-jos și Târnava-mare.

Cartea d-lui Nicolae Pop se extinde pe 492 pagini, prin urmare nu e numai un manual de școală pentru Seminarele teologice și institutele pedagogice, ci și un magazin bogat de cunoștințe și învățături practice din toți ramii de economie pentru ori-ce econom român.

Mai bine se poate pricepe aceasta, dacă vom urmări sistemul ușor și împărțirea naturală în care autorul își grupează cunoștințele sale economice.

Cartea e împărțită în două părți. Partea I. „Economia rurală și grădinăritul”. Partea a II-a. „Economia națională”.

1. *Economia rurală*, e împărțită în 5 secțiuni:

Secțiunea primă, tractează despre cultivarea pământului și efectele ei, rechizitele economice, îngrășemintele naturale și artificiale ale pământului, despre sămânță și semănat, inimicii și morburile semănturilor, recoltarea, păstrarea și valorizarea produselor ș. a.

Secțiunea a doua, tractează despre cultivarea în specie a plantelor spicoase, păstăioase, de săpat (prăsitoare), industriale, comerciale, oleioase, de tort, aromatice, de nutreț ș. a.

Secțiunea a treia, tractează despre cultivarea și îngrijirea fânățelor și pășunilor (izlazelor).

Secțiunea a patra, tractează despre prăsirea, creșterea și ținerea animalelor de casă (economice): cultivarea vitelor cornute (bovine), cailor, oilor și caprelor, porcilor, iepurilor de casă, galițelor, albinărit, viermilor de mătase. La fieștecarea din acestea se arată cu de-amărunt și cu chip rasele cele mai nobile, susținerea lor rațională, igiena lor și valorizarea cea mai proventuoasă a produselor lor, cum și izvorul de unde se pot provedea indivizii dorite.

Secțiunea a cincea, tractează despre conducerea rațiunilor în economiei și comasare.

2. *Grădinăritul*, se împarte în 3 secțiuni:

Secțiunea primă, tractează despre *Legumărit* descriind cu de-amănuntul toate speciile de legume, cultivarea, morburile și inimicii lor; *Pomărit*, prăsirea, creșterea și nobilitarea pomilor, morburile și valorizarea cea mai proventuoasă a poamelor.

Secțiunea a doua, tractează despre *vierit* și anume: înființarea, cultivarea și îngrijirea viilor. Inimicii, murburile și combaterea lor, culesul viilor, manipularea mustului și a vinului ș. a.

Secțiunea a treia, se ocupă cu *Silvicultura*, arătând necesitatea pădurilor, prăsirea, cultivarea, îngrijirea și folosirea aceloră, amăsurat legilor vigente silvanali.

Partea a II-a. *Economia rațională*.

În partea aceasta se tractează despre producțiunea, distribuțiunea, circulațiunea și consumațiunea bogățiilor, tot felul de tovărășii ș. a. se ocupă mai departe cu chestia socialismului, arătând primejdiile socialismului fals și mijloacele pentru combaterea lui.

În rezumat scurt acesta e cuprinsul cărții din chestiune. Din acest scurt rezumat fieștecare se poate convinge despre marea ei valoare.

Economul de pământ va afla într'ansa tot ce are lipsă la cultivarea cea mai modernă, mai rațională și mai proventuoasă a pământului său. Economul de vite va afla, cari sunt vitele cele mai potrivite pentru clima, în care trăiește, pentru pășunea și nutrețul, ce are la îndemână ș. a.

Pomologul și vierul vor afla tot ce au lipsă, ca munca și cheltueala lor să nu dea greș și să le aducă cât mai mult folos.

Ștuparul și cultivătorul viermilor de mătase află aci în deamărntul tot ce au lipsă la o manipulare rațională, modernă și rentabilă a meseriei lor.

Pentru preoți și învățatori va fi o adevărată comoară ca înștruire practică a poporului neștiutor de carte în cultivarea rațională a petecului de moșie și grădină.

Cartea e scrisă în o limbă ușoară și de toți înțeleasă.

O astfel de carte nu e iertat se lipsească de pe masă nici unui intelectual român, care are și cel mai mic și mai neînsemnat ram de economie.

Se poate procura dela *Librăria seminarului teologic gr.-cat. din Blaj—Balázsfalva*, cu prețul de cor. 5 + 30 fil. porto.

PARACLISUL, carte de rugăciuni și cântări bisericesti întocmită pentru tinerime. Blaj 1913. Tipografia Seminarului teologic gr. cat. — Cu plăcere atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra acestei cărți, care este întocmită, ce e drept, pentru tinerime, dară poate fi întrebuințată cu mare folos și de adulți, mai ales de membrii reuniunilor „mariane”. Chiar și preoții vor afla în aceasta carte mare ajutor în pregătirea tinerimii la primirea sfințelor taine. Ea, pe lângă o introducere frumoasă și instructivă despre rugăciune, conține: Rugăciuni de dimineața și de seara, întreagă Rânduiala Canonului de mângăere cel mic Paraclisul) către Preaștanta Născătoare de Dumnezeu. Apoi urmează învățături amănunțite și limpezi despre s. Mărturisire (mărturisirea generală) și s. Cuminecătură și rugăciuni corespunzătoare la primirea cu vrednicie a tainelor acestora. Rugăciunile oivdse au în vedere deosebita noastră lipsă sufletești și trupesti. Dintre cântări se cuprind în „Paraclis” toate cântările dela s. Liturghie, troparele sărbătorilor mai mari și ale versurilor și încheie cu „Doxologia cea mare”.

Aceasta cârtică cu un cuprins bine ales și atât de bogat costează numai 30 fil. **Recomandăm** cu toată căldura răspândirea ei. Se poate procura dela *Librăria Seminarială din Blaj*.

Biblioteca „Unirii”.

1. *Ben Hur*, sau zilele lui Mesia de Levis Valace, 2 vol. 2-90
2. M. Eminescu, *Studiu critic* —90
3. *Câteva momente din începutul bisericii române*, de C. Auner —20
4. *Nume de familie la românii din Ungaria*, de Alesiu Viciu —12
5. *Din viața lui I. Micul*, de M. Străjan —16
6. *Albertina*, povestire de Dr. V. Bojor —30
7. *Cestiuni din dreptul bis. unite p. I. II.* 3-40
8. *Cele două fețe ale lumii*, de Nicu —30
9. *Ziua deșteptării*, de Aurel Fodor —16

Biblioteca din Blaj.

1. Vestitorii credinței vol. I. —24
2. Impresii —24
3. Sfânta Casă din Loreto —24
4. Floricele din raiu —24
5. Calea spre fericire —30

Sigile conform cercularului consistorial 1408/1914.

1. Sigil pentru școala primară . . . 3-20
  1. ” ” ” de repetiție . . . 3-20
  1. Perină pentru sigile . . . 1-—
  1. Sticlă negreală . . . —28
  1. Șipet (cutia pentru sigile) . . . 3-20
- (Când se comandă șipetul numai e nevoie de perină).

Librăria seminarială, Blaj.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarială din Blaj*

Icoana dlui I. HRISTOS și a Preacuratei MARIA

Amândouă fac 4-30 cor. fco. Mărimea icoanelor $4\frac{3}{70}$ cm.

Dr. IZIDOR MARCU:
Teologia pastorală volum I.
Didactică pastorală f. 8° 408 pag. 4 cor. Vol. II. Liturgica f. 8° 586 pag. 5-40 cor. Sunt indispensabilele fiecărui preot.

Se pot primi dela *Librăria Seminarului teol. gr. cat. din Blaj* cu prețul 9-50 cor.

Elemente de igienă,

referitoare la biofiziologia anatomică de **Dr. V. Hâncu**, medic arhidiecezan, — Blaj.

E o lucrare absolut trebuincioasă pentru fiecare om cu carte. — Prin nenumăratele ilustrațiuni dă o icoană foarte intuitivă asupra organismului omenesc. Lucrarea aceasta, care umple o lacună de mult simțită, a fost apreciată și întimpinată pe piața cărților într'un chip din seamă afară elogios.

Se află de vânzare la autor și la *Librăria Seminarială din Blaj* (Balázsfalva). Prețul 1-50 + 10 fil. porto.

Se află de vânzare.

Portretul Escelenței Sale **Dr. V. Mihályi** arhiep. și metropolit de Alba-Iulia și Făgăraș, — în mărime 32/48 cm. costă fco. — 1-10 cor.

Esecuție foarte frumoasă.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarială*.

Un admirabil tablou după originalul marelui pictor *Obedeanu* reprezentând pe:

MIHAI-VITEAZUL

Cel mai războinic voevod, ne pare din acest tablou cu o putere de sugestie extraordinară. Se află de vânzare la *Librăria sem. teol. gr.-cat din Blaj*. — Prețul tabloului cor. 1-50 fil.

Dr. Dăianu *Din vremile prorocilor* 12 fil.

Bibl. desp. Cluj nr. 16 Vasile L. Baron Pop de dr. Elie Dăianu.

În țara lui Vlaicu *prinos pomenirea lui. Aurel Vlaicu* — 80 fil.

I Agărbicean *Adevarata bogăție* 20 fil.

În editura librăriei C Sfetea: *Ștefan cel mare și Turcii* de I. Ursu și se află de vânzare la principalele librării din capitală și provincie. Prețul lei 4.—

AU APARUT și se află de vânzare la *Librăria Seminarială din Blaj*:

Apostolul sau faptele și Epistolele ss. Apostoli f. 4., broș. 14 — legat în piele 22-—

Evangelia, dela s. liturgie și inserat din ziua întâie a învierii Domnului Hristos, în 7 limbi, Blaj 1880, legată, în folio 1-20

Euhologiu, crudo 6-60 fil., leg. în piele 9-60 fil., leg. în piele șagren cu foi aurite 12-—

Liturghier, pe hârtie prima broș. 6 c., pe hârtie secunda broș. 5 cor., pe hârtie prima leg. 9 cor., pe hârtie secunda leg. 8 cor., legătură de lux 15-—

Orologer, crudo 6-60 leg. în piele 9-60, leg. în piele șagren cu foi aurite 12-—

Octoic mic, 8° crudo 1-60 fil. legat simplu 1-90

Octoic cu Pentecostar leg. întruna 3-60

Pentecostar mic, 8-o crudo 1-70 fil., leg. simplu 2-—

Prohodul Domnului Nostru Isus Hristos —30

Psaltire, broș., 2-20, leg. în pânză 3-—, în piele 4-—

Triod, crudo 13 cor. legat în piele tare și cu copcii 20-—

Antologion sau Mineiul, carele cuprinde în sine slujbele dumnezeștilor sărbători, ale Născătoarei de Dumnezeu și ale sfinților peste an după rânduiala bisericii răsăritului de legea grecească,

Tomul I. legat în piele, cu copcii face 32-—

Tomul II. III. legat în piele, cu copcii face 78-—

Toate trei tomurile legate în 2 volume în piele și cu copcii fac 110 cor.

Proprietar, editor: **Emil Tatar.**

Redactor responsabil: **Augustin Gruția.**